

József egyetlen jelenése komoly sikerű, intelligens, ösztönös színészi munka volt. Elragadóan kedves, okos és fölényes volt *Virányi* Sándor, akinek színpadi beszéde ritka jelenségszámba mehet. Kisebb szerepekben jók voltak *Pogány* Béla, *Mihó* László és *László* Tivadar, *Heltai* Jenő meleg, derűs humoros milliomos volt; *Harmath* Zseni pedig meleg, közvetlen és igen intelligens alakítást nyújtott a milliomos orvosnövendéknő szerepében. Rendkívül közvetlen volt néhány szavas jelenésekkel *Gyöngyössy* Teréz és jeles kabinetfigura *Szathmáry* Árpád.

Simitás, tompítás, fokozott rendezői ellenőrzés mellett az előadás kétszeresen jobb lehetett volna. A bemutatót előkelő, nagy közönség nézte végig.

*** A faun. (Bemutató a Nemzetiben.)** Minket A faun ma esti bemutatóján elsősorban az előadás fogott meg, nem kis meglepetéssel konstatáltuk, hogy e hagyománytól és stílusoktól keresztezett színpadon milyen nagyszerű, egységes komédiázás: színház folyik. Nem lép ki a színészegyénség a daraból, nem zöngeti meg ismerős hívó jelét, a melyből meg kell tudnunk, hogy ő ott van a színpadon, mindenki játszik, komédiázik, csinálja pontosan legjobban, ahogy csak tudja a kötelezettségét; komédiázik és egyébre nincs gondja. Nagy sikere volt a bemutató előadásnak, mert a darab is olyan, amelyet szívesen néz meg az ember. Színház. Sok csillogás, sok ötlet, olcsóbb, drágább, sok szatíra és szerelem, pirosító szerelem, a szerző — *Knoblauch* Edward — úgy tesz, mintha vilámlamokat szórna és csinos, színes tűzijátékokat produkál. *A faun nem más, mint Molnár Ferenc Ördöge*, — egy szimbolikus személy, aki azért jött, hogy visszavezesse az embert a Természethez. E vezető gondolat mögött kedvesen bonyolódik a mese: a faun bekerül egy nagyuri angol társaságba, egy prüd, álszen-teskedő érzelmeit megtagadó szűk körbe, a melyet különféle érdekek és szerelmek tartanak együtt. A faun műve abban áll, hogy felébreszti bennük a Természet szavát és egymáshoz vezet, akik egymáshoz valók. Viola. Befejezván művét, visszadobja magát a mindenségbe. A faun rendkívül szerepét *Rajnai* Gábor játssa, oly mindenféle készséggel, oly bravúrral, hogy azok a nagy színészprodukciók, amelyeket most a magyar színpadok közel egymásutánban felmutattak, csak melléje sorakozhatnak. A többiek: *Paulay* Erszébet, *Csillag* Teréz, *Odry*, *Horvát*, *Hajdu* kintűnek. — p.)

*** A Vigszínház és a magyar darabok.** Igazán meglepett mindenkit, hogy a *Vigszínház* az új szezonban egy magyar író darabját se adta elő. A színház igazgatósága most az alábbi, nyilvánosságra szánt sorokban magyarázza meg ezt a dolgot:

„Technikai akadályok folytán a Vigszínházban eddig magyar darab nem került színre és amennyiben a legközelebbi újdonság, a *Teddy* barátom is francia vígjáték, az 1912-ik év magyar darab nélkül fog elmulni; ellenben az 1913-ik esztendőben valóságos magyar ciklust fog adni a színház; kezdődik január 3-án *Szomorú* Dezső „Bella” című új darabjával, azután pedig sorra jön *Hajó* Sándor, *Földes* Imre, *Lengyel* Menyhért, *Bakonyi* Kálmán egy-egy darabja.

*** A Magyar Színház Rt. mérlege.** A Magyar Színház Rt. nemrég közzétett mérlege 12.073 korona nyereséggel zárul, úgy, hogy ezzel az előző évről áthozott 109.959 korona veszteség 97.886 koronára redukálódott. Az 560.000 korona alaptőkével bíró társaság ingatlanai a mérlegben 730.551 (1910-ben 747.541) korona értékkel szerepelnek és 206.014 (209.212) korona adósság terheli azokat. A társaság ezenkívül hitelezőknek 27.064 (55.471) és *Beöthy* László igazgatónak óvadékért 40.000 koronával tartozik. A mérleg szerint a színházért a bérlő évi 40.000 koronát fizet, míg a bérház évente 7000 koro-

nát jövedelmez. A társaság költségei összesen 14.639 koronára rugnak, ellenben leírásokra — az ingóságok értékét már majdnem egészen leírták — 19.687 koronát fordítottak.

*** Olasz operaénekesek Szegeden.** A színházi iroda jelentése alapján megemlékeztünk már arról, hogy hétfőn egy három tagú olasz operatársulat vendégszerepel Szegeden. A három olasz énekes most járja be Európa valamennyi előkelő színpadát, mindenütt szenzációs sikereket aratva. A hatásuk, kiváló talentumukon kívül, *A karmester* című egyfőlvonásos olasz operában rejlik. A rendkívül bájos, lebilincselő kis operának mindössze három szereplője van. Ezenkívül öt hangversenyszám egészíti ki a műsort. Először lesz alkalma a szegedi közönségnek *Zsolt* Nándor hegedűművészhez, aki *Hubay* Jenő legkiválóbb tanítványa és jelenlegi helyettese. *Zsolt* nemcsak a hegedűművészek közül emelkedik ki jelentősen, hanem kiváló zeneszerző is, aki már négy év előtt megnyerte a Lipótvárosi Kaszinó ezerkoronás nagy díját. *Zsolt* saját szerzeményeinek javát is előadja a hangversenytermekből előnyösen ismert és rokonszenves *Dienzl* Oszkár zongorakiséréte mellett. Az előadás *bérletszünetes* lesz rendes helyárrakkal. A páratlan kétharmados bérlők elővételi jogát vasárnap tartja fenn a pénztár. A teljes műsor a következő: 1. *Tschaikowsky*: Hegedűverseny, játssa *Zsolt* Nándor hegedűművész. 2. Dalok, éneklí *Sasné* Sz. Lili operaénekesnő. 3. *Chopin*: Valse és Nocturne, zongorán előadja *Dienzl* Oszkár. 4. *Hubay*: Csárdajelenetek. 5. *Zsolt* Nándor: a) Valse, b) Caprice, c) Berceuse, d) Legenda, előadja *Zsolt* Nándor, zongorán kíséri *Dienzl* Oszkár. Végül: II. *maestro di capelle*. (A karmester). Opera egy főlvonásban, szövegét írta F. Paér. Személyek: Bafnaba karmester és zeneszerző *Isilio Santelli*, Benettó, az unokaöccse *Eurico Marió*, *Gertrude*, Barnaba szobalánya *Stefi Mattes*. Idő a 17. század közepén.

*** Cirkuszgrófnő.** Új irány vezet most a kinematográfia fejlődését. A cirkusz s a variété színpadok misztikus levegője érzik ki minden nagyobb mozgófénykép drámából. Olyan bravuros artista mutatványokat látnunk a mozis vászonlapján, amilyenekkel a világhírű cirkuszok csinálnak maguknak hírnevet. Egymásután kerülnek vetítésre a remek artista drámák a világ legnagyobb mozgófényképszínházaiban. Ebben a korszerű versengésben tekintélyes helyet foglal el az *Uránia*-színház, hol szombaton este is artista drámát mutatnak be. Címe ennek a világhírű képnek: *Cirkuszgrófnő*. Pikáns érdekessége is van ennek a drámának, mert a *Varászkeringő* szerzője írta és játssa benne a főszerepet. Már is nagy az érdeklődés a kitűnő műsor iránt.

*** A nyomorultak.** A világirodalom legszebb műalkotásai kitűnő terjesztőre találtak a mozgófényképben. Kitűnőre azért, mert a mozi mindenki szórakozására, millió és millió ember figyeli a fehérvásznon elsuhanó történeteket, míg könyveket, sajnós ma már kevesen olvasnak. Ami a remekművek irodalmi értékét illeti, azok egy szemernyit se veszítenek az által, hogy szemléltető, plasztikus képekben vonulnak el szemünk előtt. A *Vass*-mozgófényképszínház a vidéken az első, amely klasszikus remekművel akarja a közönséget bizalmát és szeretetét kiérdemelni. Szombaton este már vetítésre kerül az első irodalmi remekmű *Hugo* Viktor csudaszép munkája *A nyomorultak*. Főléles ez a remekművet dicsérő jelzőkkel illetni, mert a mű legszebb dicséréte önmagának. Nagy napla lesz tehát szombaton a mozilátogató közönségnek, mert egy olyan premiérben lesz része, melyben még ezideig soha nem volt. Minden idegszálat rezgésbe hoz az izgalmas történet, mely három részletben kerül bemutatásra. Az első rész szombaton és vasárnap.

*** Legjobb színházi cukorkák Linden-Bertfeldalán Első szegedi cukorkagyárban, Kárász-utca 8. szám alatt kaphatók.**

Uj érat a szegedi színházba!

— Játsszik a színügyi bizottság. —

(*Saját tudósítónktól.*) A színügyi bizottság ma sutttyomban, anélkül, hogy azt a nagy horderejű kérdést megérlelni hagyta volna, határozott a szegedi színház legközelebbi jövődjét illetőleg. Nehéz türtőztetni a fölláborodás vaskosabb kitételeit, amikor a közönség jogosan táplált igényeire, a város verejtékes munkával egyengetett haladására gondolunk és előttünk fekszik ez a határozat, amely ujabb három évre akar megfosztani minket a színházi kérdésekben való gazdaságosabb, realisabb és rendezetebb elhelyezkedéstől.

A bizottság mai ülésére is a szokásos 2—3 nappal előbb mentek szét a meghívók. A vörös kártyán fekete tentával irottan szerényen huzódott meg a tárgysorozat: 1. a színházi tagok bírálata, 2. a színházi szerződés ügye. A sajtó, legalább mi, nem kaptunk ezekből a meghívókból. Igaz, máskor se ereszkednek le hozzánk velük, de talán ez a kérdés épen a mostani időkben, amikor nem rég utópiáknak hitt áramlatok nagy erővel tódulnak át a megvalósulás kapuin, van annyira érdekes és fontos, hogy a színügyi bizottságnak is nagyobb körül- és áttekintéssel kellett volna határozatát meghoznia és az elnöknek is a nyilvánosságtól való kisebb rettegéssel kellett volna ezt a kérdést fölszínre vetnie. Az elnök ur nagyon jól tudja — és a szavazatok arányából láthatta, hogy a színügyi bizottságban is így van ez — hogy egyre sokasodó, hatalmas tábor van, amely a színház mai vezetésével elégedetlen és a színház bérbeadásának és városi kezelésének mai begyöpösödött rendje helyébe újat akar, a réginél méltányosabbat, igazságosabbat, a város és a színház érdekeinek, a mai kor fölfogásának és igényeinek inkább megfelelőt. Az elnök ur tud mindezekről a dolgokról és ennek ellenére úgy akarná elintéztetni a kérdést, mintha arról lenne szó, hogy vegyen a város színházi támogatás címán 17 korona 29 fillérért *Krémer* H.-nál egy kockás öltönyt a *Goldstein* Számi előadására. Az elnök ur tud mindezekről a dolgokról és mégis fölöslegesnek tartotta, hogy a színügyi bizottságot és a nyilvánosságot idején értesitse arról, hogy ő a mai ülésre a színházi szerződés meghosszabbítását is be akarja vinni. Az elnök ur tudott mindezekről a dolgokról és még sem tartotta kötelességében állónak, hogy a színházpolitika új irányával is foglalkozzék és a jövőt illetőleg legalább is *alternatív* tervekkel álljon a bizottság elé. A tanácsos ur — érthetetlen okokból — a dolgoknak könnyebb végét fogta meg és miután szabad óráiban úgy morfondírozott magában, hogy üsse kő, minek az a sok tanulmányozás, tervkészítés, számítás, halogatás, amikor csöndesen is elintézhettük, kezébe nyomta irnokának a tollat, elébe tette a ténzt, megíratta vele a meghívót és készen állott a színházpolitikája. Azám, csak hogy ennek a kornak már a katekizmusában is benne van, hogy „De pipa-fiust és feketés csésze mellett ne akard intézni a közügyeket”, amiért is mi az írás szavai szerint megjelenünk és megpróbáljuk megmásítani azt, ami tilalmi ellenére végeztetett.

Kilenc tag jelent meg a bizottság mai ülésén: begavári *Back* Bernát, *Balassa* Ármán dr., *Becsey* Károly dr., *Csernovits* Agenor, *Palócz* László, *Somogyi* Szilveszter dr.,